

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

מאמר וכל העם רואים – ה'תשד"מ

מאת

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לש"פ יתרו, כ"ף שבט, ה'תשפ"ב

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושתים לבריאה

שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע

©

Published and Copyright 2022 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5782 • 2022

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

פתח דבר

לקראת שבת יתרו, כ"ף שבט הבעל"ט, הננו מוציאים לאור (בהוצאה חדשה ומתוקנת) מאמר ד"ה וכל העם רואים גו', שנאמר בהתוועדות ש"פ יתרו, י"ז שבט ה'תשד"מ, הנחה בלתי מוגה.

*

בתור הוספה — מכתב (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

טו בשבט, ר"ה לאילן, ה'תשפ"ב,
שנת המאה ועשרים להולדת כ"ק אדמו"ר זי"ע,
ברוקלין, נ.י.

תוכן המאמר

מ"ת (ביטול הגזירה) ענינו המשכת העצמות בכל מקום, ובפרט למטה, כי, כל הגבוה ביותר יורד למטה ביותר, ולמטה גופא — בדברים הכי פשוטים (שנצטוו במ"ת). וההכנה ומעין כלי לגילוי העצמות הו"ע הקולות וברקים שפעלו ביטול (וינועו ויעמדו מרחוק), שזהו ההעדד שקודם אל ההוי'.

בס"ד. ש"פ יתרו, י"ז שבט, ה'תשד"מ

(הנחה בלתי מוגה)

וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים ואת ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק¹. וידוע הדיוק בזה בדרושי רבותינו נשיאינו², וגם בד"ה זה שנאמר ע"י כ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע לפני מאה שנה (בשנת תרמ"ד³), דצריך להבין מהו ענין הקולות הללו, הלא כל הדברים שנצטוו במ"ת הם דברים פשוטים, כמו לא תרצח לא תענה כו', שהם דברים פשוטים שגם אם לא נצטוו על זה הי' מהראוי לעשות כן מעצמם, וכמארז"ל (במס' עירובין⁴) אלמלא לא ניתנה תורה היינו למדים צניעות מחתול וכו', נמצא שגם בע"ח נזהרים בדברים אלו אף שלא נצטוו בהם, וא"כ, הרי אף שלא הי' ציווי על זה הי' מהראוי לקיימם. וממשיך שם⁵, ואם נאמר דמה שנצטוו על זה הוא מפני שגדול המצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה⁶, ומפני שחיבב הקב"ה את ישראל ציום על דברים אלו בכדי להרבות להם שכר, אך זה אינו מוכן מהו ענין הקולות והרעש הגדול והנורא שהי' בעת מ"ת כו', ובפרט שנצטוו על דברים פשוטים שמהראוי לנהוג כן גם בלא ציווי כו'. וממשיך במאמר הנ"ל³, ועוד צריך להבין מה שאמרו רז"ל בילקוט⁷ שבשעה שיצא הדיבור אנכי כו' מפי הקב"ה, כאו"א מישראל הי' אומר עמי הדיבור מדבר, וז"ש אנכי ה' אלקיך, לשון יחיד, ולא אלקיכם, לשון רבים (ועד"ז בשאר הדברות), צריך להבין מהו ענין זה שהדיבור מדבר עם כאו"א מישראל כו'.

ב) והנה בהמאמר דשנת תרמ"ד לא נמצא בגוכתי"ק המשך המאמר, אך יש להבין המשך הביאור בזה, ע"פ המבואר בדרושים אחרים מבעל המאמר (כ"ק אדנ"ע) עצמו, וגם בדרושים שלפנ"ז (בדרושי הצ"צ ואדמו"ר האמצעי, ועד לדרושי אדמו"ר הזקן) שעליהם מיוסד מאמרו.

ונקודת הביאור בזה (בדרושי רבותינו נשיאינו, ובפרט בדרושי בעל המאמר⁷), דהנה, הענין דמתן תורה הי' המשכת העצמות

(5) קדושין לא, א. ובכ"מ. וראה גם לקו"ש חט"ז ע' 212 ואילך ובהנסמן שם.
(6) יתרו רמז רפו.
(7) ד"ה וכל העם תרס"ב, תרע"ח (סה"מ תרס"ב ע' רסד ואילך. תרע"ח ע' קסד ואילך).

(1) פרשתנו כ, טו.
(2) ראה לקו"ת במדבר יב, ב. ובכ"מ.
(3) סה"מ תרמ"ד ע' רכד. וראה גם ד"ה וכל העם שבהערה 7.
(4) ק, סע"ב.

בגלוי (כפי ששייך ענין הגילוי בעצמות), דכיון שבמ"ת הי' ביטול הגזירה דעליונים לא ירדו לתחתונים ותחתונים לא יעלו לעליונים⁸, לכן נפעל אז ענין המשכת העצמות בגלוי בכל מקום. ולכן נאמרו במ"ת דברים פשוטים דוקא, כי במ"ת חדרה המשכת העצמות בכל סדר ההשתלשלות גם בדברים הכי פשוטים, ואדרבה, המשכת העצמות שייכת לענין המטה דוקא, במקום תחתון ביותר, כמבואר בארוכה בכ"מ, ובפרט בדרושי אדמו"ר האמצעי⁹, שכל הגבוה גבוה ביותר יורד למטה מטה ביותר. וזהו גם הטעם שכל הדברים שנצטוו במ"ת הם דברים פשוטים דוקא, לפי שהמשכת העצם היא בדברים תחתונים ופשוטים ביותר, הן בכללות העולמות, בעולם הכי תחתון שאין למטה ממנו¹⁰, והן בעולם זה עצמו, בדברים פשוטים שבו. וזהו גם משי"נ במ"ת וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר¹¹, שנוסף על המבואר בפירוש לאמר כאן¹² בנוגע לבני"י*, י"ל שקאי גם על הגשמי והתחתון, שהוא עצמו נעשה האומר (אֶ זָאָגֶר), לפי שאז היתה המשכת העצמות מצד ענינו (של הגשמי והתחתון עצמו).

ג) **וְעַזְ"נ** וכל העם רואים גו' וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק, שזה הי' מעין כלי להמשכת העצמות. ובהקדים, שאף שבנוגע להמשכת העצמות במ"ת לא שייך שיהי' ענין של כלי ממש כו', מ"מ צ"ל ענין שהוא מעין הכנה וכלי אל גילוי העצמות, ע"י הסרת ההעלמות וההסתרים והבלבולים כו'. וע"ד המבואר במ"א¹³ בענין בחי' הג' שבאתעדל"ע (נוסף על האתעדל"ע שקודמת לאתעדל"ת, והאתעדל"ע הנמשכת ע"י אתעדל"ת), שנמשכת ממקום שאין אתעדל"ת מגעת שם כלל, אלא שאעפ"כ אינה שורה ומתגלה אלא כשיש שלימות במעשה התחתונים, שכבר נשפע עליהם אתעדל"ע שלפי ערך אתעדל"ת, אזי שורה ומתגלה ג"כ האתעדל"ע שלמעלה

(* וראה סד"ה וכל העם תרע"ח: "להיות שהתורה היא המשכת העצמיות, נעשה עי"ז שם הוי' בכאו"א כו' . . וזהו שא' בילקוט שכאו"א מישראל הי' אומר עמו הי' הדבור מדבר, היינו שכל או"א הרגיש בנפשו את השם הוי' שהאיר בנפשו בגילוי כו'").

וראה גם ד"ה הנ"ל תש"ו (סה"מ תש"ו ע' 94 ואילך).
 (8) ראה תנחומא וראא טו. שמו"ר פי"ב, ג.
 (9) שערי אורה ד"ה יביאו לבוש מלכות פי"ב ואילך. וראה גם ד"ה באתי לגני תשי"ט פי"ד ואילך (תו"מ סה"מ שבט ע' רצו ואילך).
 (10) תניא פל"ו.
 (11) יתרו כ, א.
 (12) ראה תו"א פרשתנו סז, ב. וראה גם לקו"ש ח"ו ע' 119.
 (13) ראה תו"מ סה"מ תשרי ע' שמח. ועוד.

מעלה מערך האתעדל"ת כלל¹⁴ — שגם בנוגע לאתעדל"ע זו צ"ל איזה כלי, דקוב"ה לא שריא אלא באתר שלים¹⁵, והיינו, שאף שאין זה באופן שהאתר שלים ממשיך אתעדל"ע זו, מ"מ, הרי זה קשור עם אתר זה דוקא. ועד"ז הוא למעלה יותר, בהמשכת העצם, שכיון שקוב"ה לא שריא אלא באתר שלים, צ"ל הקדמת הסרת ההעלמות וההסתרים והבלכולים כו', וענין זה נעשה עי"ז שוירא העם וינועו ויעמדו מרחוק.

ויובן ע"פ המבואר בד"ה וכל העם רואים דשנת תרע"ה (בהמשך תער"ב¹⁶), שקודם לכל הוי' והתהוות צריך להיות ההעדר, וכמו ענין הצמצום שבשביל הגילוי. וזהו¹⁷ גם הענין דוירא העם וינועו גו', שזהו כענין ההעדר קודם להוי', דהנה הכוונה במ"ת שיהי' בנש"י גילוי אור עצמי כו', ולכן הי' שעבוד מצרים קודם מ"ת, דבכדי שיהי' הגילוי דמ"ת שאז נעשו נש"י כמו הוי' חדשה, הי' צ"ל תחלה שעבוד מצרים, שהוא ההעדר שקודם להוי' כו'. וזהו גם ענין החרדה ע"י הקולות וברקים, שעז"נ וכל העם רואים את הקולות גו' וירא העם וינועו גו', שהי' בכוונה להחרידם כו' בכדי להיות גילוי אור העצמי במ"ת, שכ"ז הו"ע ההעדר קודם להוי' כו', שהעדר זה הוא ההכנה והכלי להמשכת העצם, שהוא ההוי' האמיתית.

ד) ומסיים בהמשך תער"ב שם: וכן גלות האחרון הוא הקדמה לגילוי טעמי תורה שיתגלה לעתיד כו'. והיינו, דכשם שבתור הכנה לגילוי דמתן תורה הי' צריך להיות הקדמת ההעלם וההסתר דגלות מצרים, שהוא ענין ההעדר הקודם להוי' (כנ"ל ס"ג), הנה עד"ז הוא בנוגע לתורתו של משיח, פנימיות התורה, שההכנה לזה היא ע"י ההעדר וההעלם שבכל הגליות, ובפרט בגלות הזה האחרון, בעקבתא דמשיחא, שזהו הגלות הכי הארוך וכו' וגלות המר וכו', שאי אפשר שתהי' מציאות של גלות גדולה יותר מגלות זה, שזהו ההעדר הגדול ביותר, ולכן באים על ידו אל ההוי' האמיתית, שהיא הגאולה האמיתית והשלימה שאין למעלה הימנה, גאולה שאין אחרי' גלות¹⁸. ויה"ר שיקויים זה בקרוב ממש, בביאת משיח צדקנו, ויוליכנו קוממיות לארצנו, בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו¹⁹, ובמהרה בימינו ממש.

14 לקו"ת שה"ש כג, ד ואילך.
 15 ראה זח"ג צ, ב. וראה לקו"ת אמור לח, א.
 16 ח"ב ע' א"ב ואילך [ח"ה ע' א'שסו ואילך]. וראה גם ד"ה וכל העם רואים תשכ"ג (סה"מ תשכ"ג ע' קנ ואילך).
 17 שם א"ט ואילך [ע' א'שעה ואילך].
 18 ראה מכילתא בשלח טו, א. תוד"ה ה"ג ונאמר — פסחים קטז, ב.
 19 בא י, ט.

הוספה

בי"ה, ז' מ"ח תשי"ח

ברוקלין

ברכה ושלוש!

במענה על מכתבה בו כותבת אודות מצב רוחה וכו'
והסיבה אשר לפי דעתה מביאה או עכ"פ גורמת בזה,

והנה ידועה הוראת תורתנו תורת חיים, שאין לדחוק את השעה ובפרט בענינים כמו אלו, וביחוד שאין כל יסוד בכלל לאיזה דאגה בדבר, ועלי' הי' לנצל כשרונותי יותר בעניני חב"ד אשר כאן, שנוסף על הספוק נפשי שהיתה מוצאה בזה הנה זכות הענינים מביאה היתה להוספה בברכת השי"ת בהמצטרך לה ולבעלה הרב ש"י ולמילוי משאלות לבבם בעת המתאימה ובשעה טובה ומוצלחת, מובן שכוונתי בנצול כשרונותי הוא לאו דוקא בענינים על מנת לקבל פרס כי אם כמו בפעולות נשי חב"ד וכו', ואחכה לבשורה טובה בזה ובכל האמור.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מוקדש
לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע

ולזכות

הרה"ת ר' משה אהרן צבי בן מרים
בקשר עם יום הולדת שלו, י"ט שבט
זוגתו מרת העניא רבקה רות בת צפורה

ולזכות יוצאי חלציהם

שלום אליעזר, מנחם מענדל, יונה מרדכי וחנה פערל

שיחיו לאורך ימים ושנים טובות

ווייס

שלוחי כ"ק אדמו"ר בשערמאן אוקס, קאליפורניא

להצלחה רבה ומופלגה בטוב הנראה והנגלה בכל אשר יפנו

ולנחת רוח יהודי חסידותי מכל יוצאי חלציהם

מתוך הרחבה ובשמחה וטוב לבב